

OPONETNÍ POSUDEK

Název práce:	Základní škola na Pohořelci diplomový projekt, AR 2022/2023, LS
Autor:	Bc. Vitudanish Dara
Fakulta/ústav:	Fakulta architektury ČVUT, Ústav navrhování III
Vedoucí diplomové práce:	Ing. arch. Marek Chalupa a Ing. arch. Kamila Holubcová
Oponent práce:	Ing. arch. Tomáš Havlíček

Zadání

Velmi nelehká architektonická úloha, která v sobě snoubí významný historický kontext vyžadující silný názor na to, jak se v takovém prostředí soudobě chovat, a to ještě s ambicí napravit léty zakonzervované problematické souvislosti. Proražení městská komunikace skrz frontu náměstí zde způsobila nezacelenou trhlinu ve struktuře města. Dopravní žíla vyryla hlubokou jizvu v citlivém rohu protáhlého historického trojúhelníkového náměstí, kterou je třeba novým návrhem zacelit. Prioritou je uzavření nedostavěného školního bloku, které může sevřením procházejících komunikací dodefinovat jasné hrany zástavby, a tak posílit městský charakter pro pěší na úkor dnes rozpínavé dopravy. Zároveň by nový objem měl být dostatečně silný, aby obsadil a definoval prolomené uzavření náměstí. Doslovné uzavření náměstí na čarách původní zástavby vnímám jako diskutabilní s ohledem na nově nastolenou regulaci, již je i dostavovaná škola součástí. Jsem si ovšem vědom toho, že tento aspekt byl v atelieru v průběhu návrhu velmi akcentován a autoři se všemi prostředky snažili očekávání naplnit.

Neodpustím si ještě na okraj poznámku k platnému Územnímu plánu HMP, který je v tomto místě zcela nekonstruktivní a konzervuje torzo školy zelenou nezastavitelnou plochou. Pro naplnění bohulibých vizí v jakékoliv podobě je třeba regulativy změnit.

Dovolil jsem si poněkud osobní úvod proto, aby bylo zřejmé, jakou optikou je na věc nahlíženo.

Rozbor

Analýza kontextu místa a typologie školy byla autorem v rámci diplomního semináře velmi pečlivě a přehledně popsána, a to včetně praktické části, kde byla stanovena regulace pro budoucí návrh.

Urbanismus a kontext

Návrh důsledně naplňuje vytyčenou regulaci. Zužuje Keplerovu ulici na minimum, vytahuje objem domu do uvolněného uzlu v rohu náměstí a tím zpevňuje průnik uliční struktury s figurou náměstí. Návrh důsledně respektuje hrany a linie sousedních domů v nelehké urbanistické situaci. Možná pro mě až zbytečně důsledně, ale dlužno říci, že velmi obratně a velkoryse.

Hlavní budova do náměstí výškově navazuje na římsu sousední budovy kasáren, která i díky rizalitu s balustrádovou atikou „unese“ i naložení volného „exteriérového“ podlažní bez uskočení. Navíc autor obratně pracuje s půdorysně odskákanými plány fasád, čímž dosahuje velmi přirozeného efektu prolnutí nároží s nenavazující zástavbou v ulici Parlérova - velmi pěkně je to patrné v perspektivě z náměstí. Tímto odskokem se podařilo také přirozeně uzavřít rozšířenou ulici Parlérova a vytvořit tak komorní prostor před stávající budovou gymnázia. Otázkou je snad pouze nenavázání na sníženou římsu stávajícího gymnázia, která není dokumentována a je vidět pouze na vizualizaci z Parlérovy ulice – vnímám to spíše jako hozenou rukavici pro dostavbu gymnázia, která by byla v nové figurě logická.

Na druhé straně vůči Kučerovu paláci je římsa nového domu sice o patro vyšší, ale vzhledem ke koncové pozici stoupající fronty domů, cezury v podobě zaústění ulice Keplerovy i statusu školy, je tento rozdíl, myslím, akceptovatelný.

S výškovým rozdílem ulice Parlérova a Hládkov, který je na výšku necelých dvou podlaží, si autor dobře poradil rozčleněním dlouhé fronty na úseky, které logicky výškově odskákal, a tak nejenom načlenil dlouhou fasádu do ulice Keplerovy, ale přiblížil se výškově i původní školní budově v ulici Hládkov.

Typologie a dispozice

Rozložení školních provozů je navrženo velmi logicky. Členění v půdorysech i po řezu odpovídá parametrům soudobé základní školy, nabízející kromě samotných tříd i atraktivní společné prostředí. Komunikační prostory jsou povýšeny na sdílené velkorysé předprostory, využitelné mimo jiné i pro alternativní výuku, což bylo i součástí zadání. Třídy jsou orientovány do klidného vnitrobloku, koridor do ulice. Budova je členěna na tři sekce, které jsou výškově rozposunuty vždy o půlpatro. Do zlomových pozic, které logicky vychází do míst příčných traktů, navazujících na štíty sousedních historických budov, jsou vložena komunikační jádra. Ta jsou důmyslně využita na propojení a zároveň zkrácení jednotlivých sekcí komunikačního koridoru. Přízemí se snaží využít vnitroblok pro výstup na terén z přilehlých místností. Proto jsou zde situovány třídy prvňáků a možná družina (přípravné třídy). V zadní části je navržena nová školní jídelna, která by měla sloužit i pro studenty původní budovu Gymnázia. Je skrz celou šířku domu, má vstup z ulice a umožňuje výstup do vnitrobloku. Po jednotlivých patrech jsou dále rozděleny učebny I. a II. stupně a v horních podlažích jsou odborné a jazykové učebny a tělocvična. Horní částečně otevřené podlaží, poskytuje i venkovní výukové prostory – vše na svém místě.

V přední exponované části k náměstí je situována velkorysá reprezentativní dvorana s centrálním schodištěm, propojená přes všechna podlaží. Odsud jsou mimo jiné přístupné prostory pro vedení školy, orientované do náměstí přes předsazený sloupový trakt. Je to jakási hlava dobře fungujícího těla dostavby bloku. Vnímám tuto část budovy, která vytváří onen urbanistický akcent, jako velmi dobře extrahovanou esenci této architektonické úlohy. V návrhu je její tvarování z mého pohledu až příliš doslovně podřízené urbanistickým liniím (vyklonění západní fasády na nároží kasáren, sledování stopy původních domů na náměstí, paralela se slepým štítem), což ji možná až příliš vyděluje z celku – dobře patrné na půdorysech. Domnívám se, že i pokud by se tvarovala více autonomně, při zachování všech zvolených atributů, uměla by stejně dobře naplnit svoji nelehkou urbanistickou úlohu.

Architektura

Návrh velmi vyzrálé pracuje s plasticitou fasády. „Hřebeny“ okenních otvorů osazené na decentních římsách odvozené od fasády gymnázia, jsou velmi dobře použity v celkovém konceptu. Soudobé použití tradičních prostředků vytváří velmi solidní dojem z fasády, který obstojí v historickém prostředí.

Do náměstí je průčelí odlehčené sloupovým traktem, které vytváří dole loubí. Fasáda působí abstraktně a plasticky. K diskuzi je myslím použití vysokého řádu a dvoupodlažního loubí v parteru. To je prvek hodně vertikální, který je v tomto prostředí trochu cizí.

Rozčlenění dlouhé fasády do ulice Keplerova a užití různě velkých formátů oken v jednotlivých sekcích, pomáhá vytvářet přirozeně členitý celek, aniž by se autor uchyloval k formalismu.

Horní otevřené podlaží odlehčuje střešní ukončení domu při zachování sebevědomé tvarové jednoduchosti. Výškové snížení římsy u severní sekce reflektuje umístění tělocvičny a zároveň opět velmi pozitivně přispívá k členění a přiměřenosti fasády k původní školní budově v ulici Hládkov.

Zobrazené části interiéru slibují prostorově atraktivní prostředí, kde by byla radost se učit :) Je zde trochu nadužíván dřevěný obklad, který by byl v některých polohách zbytný (například v tělocvičně na stěnách pod stropem) a to i z ekonomických důvodů.

Náměstí

Předmětem návrhu byla koncepční úvaha o podobě přilehlého náměstí. Bylo konstatováno zrušení vnitřních parkovacích stání a vrácení náměstí lidem a jejich aktivitám. Úvaha není dále rozvedena, ale domnívám se, že kultivace náměstí by vyžadovala zásadnější intervenci, aby se stala atraktivní pro pěší. V západní části náměstí je logicky rozšířena společná plocha za tramvajovým tělesem, kde je naznačeno řešení s umístěním sousoší astrologů a krátkým stromořadím podél fasády kasáren.

Forma zpracování

Návrh je prezentován velmi přehledně, strukturovaně a obsahuje veškeré potřebné přílohy dokumentující souvislosti a kontext návrhu. Trochu postrádám jednoduchá schémata vysvětlující principy silných stránek návrhu, které by jednoduše přiblížili způsob uvažování a genezi návrhu. V situacích by se slušelo doplnit alespoň místopisné popisy a komentář. Vizualizacím a zákresům by pomohlo lepší zpracování kontextu v rámci okolí, což je samozřejmě obtížné, pokud není vymodelovaná a rendrovaná i část situace. Dále obecně více stafáže a dějů, které by architekturu zabydlely a více „prodaly“ navržené řešení.

Závěr

Zadání projektu bylo naplněno a návrh byl podložen odpovídající analýzou vstupních parametrů. Výsledkem je velmi sebevědomí dům s jasným názorem, který by si jistě našel místo ve složitém historickém kontextu.

Celkově hodnotím diplomový projekt jako velmi kvalitní a doporučuji práci k obhajobě.

Návrh klasifikace: A - VÝBORNĚ

Náměty k obhajobě:

Jakým způsobem byste doporučoval dále rozvíjet myšlenku navrácení náměstí lidem a jejich aktivitám?

V Benešově, 6. 6. 2023

Ing. arch. Tomáš Havlíček